

land. Det gælder for eksempel Højkommissæren for Nationale Mindretal. Der skal her sikres en fortsat effektiv fremdrift.

Et fornyet russisk engagement i OSCE vil formentlig skulle afvente klarhed over den russiske kurs i internationale spørgsmål mere generelt. Det forventes, at Rusland fortsat vil se en interesse i OSCE som udenrigspolitisk forum. Dialogen mellem Rusland og EU udgør et andet vigtigt spor, så meget desto mere som EU engagerer sig stadig mere aktivt i OSCE's indsats i regionale konflikter på hele det europæiske kontinent.

3. *Det sydlige Kaukasus: Nyt samarbejde mellem EU og OSCE.*

Konflikten i Tjetjenien og forekomsten af olieresourcerne i Det Kaspiske Hav er nogle af de faktorer, der har placeret Det Sydlige Kaukasus højt på den internationale dagsorden i de senere år. Mindre europæiske lande som Danmark har i en høj grad en interesse i, at de multilaterale organisationer spiller en væsentlig rolle også i denne del af Europa. EU har ikke mindst under de seneste to formandskaber søgt at definere en mere aktiv position i regionen. OSCE har en vel-etableret tilstedeværelse i regionen, gennem feltmissioner i både Georgien, Armenien og Azerbajdjan, og med klare mandater i forhold til flere af de væbnede konflikter. I løbet af det seneste år er samarbejdet mellem EU og OSCE blevet udbygget.

Med sigte på at undgå en destabilisering af hele regionen som følge af Tjetjenien-konflikten oprettedes i 2000 OSCE's *Grænseovervågningsmission i Georgien*. Oprettelsen af missionen var en reaktion på anmodning fra den georgiske regering, der frygtede militære aktioner på georgisk område. Den ubevæbnede mission overvåger grænsen mellem Georgien og Rusland (Tjetjenien). Der er enighed om, at missionen har været en succes og givet et væsentligt bidrag til den regionale stabilitet. Et nyt skridt i samarbejdet mellem EU og OSCE var EU's vedtagelse i juni 2000 af en Fælles Aktion, hvor 10 MEURO afsattes til bistand til de georgiske grænsemyndigheder med henblik på disses samarbejde med OSCE-observatørerne. En EU-fact finding mission med henblik på at udvide dette samarbejde er under forberedelse, en målsætning ikke mindst Danmark har fremmet i EU-kredsen.

Også i andre konflikter i regionen vil EU kunne yde bistand til OSCE's løsningsbestrebelse. I løbet af det seneste år er der kommet flere,

spredte tegn på optøning i konflikten mellem Armenien og Azerbajdjan om *Nagorno-Karabakh* enklaven. Forhandlingerne i den særlige Minsk-gruppe (hvor USA, Rusland og Frankrig deler formandskabet) er forholdsvis lukkede, men 2001 har budt på en forøget mødeaktivitet på højt niveau. I januar og i marts mødtes de to landes præsidenter i Paris, og i april gennemførtes på udenrigsminister Colin Powells foranledning videre forhandlinger i Key West i USA. Også EU har presset på for en fredsløsning. International bistand af både økonomisk og politisk karakter bliver en væsentlig del af en sådan løsning. Mindretalsrettigheder og demokrati vil skulle sikres. Nagorno-Karabakh vil således kunne blive en betydelig OSCE-opgave i de kommende år. Danmark har allerede deltaget aktivt i fredsprocessen, blandt andet ved at stille eksperter til rådighed for OSCE's planlægningsgruppe for Nagorno-Karabakh og for OSCE's feltmission i Azerbajdjan. Danmark vil også bidrage aktivt fremover.

4. *Centralasien: Europas sikkerhedshorisont rykker østpå.*

Konfliktpotentialer i de fem centralasiatiske tidligere Sovjetrepublikker (Uzbekistan, Kazakstan, Kirgizstan, Turkmenistan og Tadjikistan) er stort både på grund af sociale og etniske modsætninger. Problemer vedrørende narkohandel (regionen er transitroute mellem Afghanistan og Europa) og organiseret kriminalitet vil i stadig større grad kunne få direkte betydning for Europa. Samtidig er menneskerettighedssituationen og de demokratiske forhold i landene generelt utilfredsstillende.

Landene har været medlem af OSCE siden 1992, og organisationen har løbende søgt at fremme respekten for OSCE's forpligtelser i landene. Det har været en særdeles vanskelig proces. Holdningen hos regionens lande har traditionelt været ganske kølig i forhold til OSCE og dens fokusering på menneskerettigheds- og demokratiforhold. Hertil kommer, at regionalt samarbejde som begreb har haft vanskeligt ved at slå an, fordi det opfattes som hæmmende for selvstændighed. I de seneste år er der dog sket fremskridt, hvilket Danmark aktivt har støttet.

En væsentlig årsag til fremskridtene i OSCE's Centralasien-indsats har været en omhyggeligt balanceret tilgang. Som i OSCE's oprindelige Helsinki-proces, der indledtes i 1973, søges forpligtelser på menneskerettigheds- og demokratiområdet kombineret med samarbejde om øko-